

en saadan Politik har ført det danske Landbrug til Ruinens Rand, nemlig i Tyverne og i Firserne. Der har altid, jeg kunde sige helt tilbage til Bondevennernes Tid, ja helt tilbage til de store Landboreformers Tid, i det danske Landbrug staaet Strid om, hvad der var Landbrugets sande Interesse. Denne Strid staaer endnu i Dag nemlig imellem de Synspunkter, som den højtærede Landbrugsminister repræsenterer, og den Anskuelse, at ingen Landbopolitik overhovedet er forsvarelig, hvorved ikke de kommende Slægters Arbejdsmulighed bliver sikret lige saa vel som den nulevende Slægts Arbejdsmulighed. Jeg vil for øvrigt for mit Vedkommende føje til, at jeg tror ikke, man kan sikre dette uden gennem en Reform af vore Ejendoms-skatte, men de nye Jordlove er dog givne i denne Politik's Aand, og jeg tror ogsaa, at denne Aand vil sejre i den Landbopolitik, der i den kommende Tid vil blive ført.

Hvis Regeringen ikke vil lade sig lede ned paa en rational Jordpolitik, er jeg imidlertid overbevist om, at der er et andet Spørgsmaal, der snart vil møde os med en uhyre Styrke, nemlig Udvandrer-spørgsmaalet. Som jeg nævnte før, udvandrede der i Krigsperioden a f ydre Grunde kun faa Mennesker her fra Danmark. I 1918 udvandrede kun 793. Nu ser vi, at allerede i 1919 er dette Tal vokset meget stærkt, nemlig til 3 366. Man kan overhovedet ikke færdes længe her i Landet uden at opdage, at et stort Antal unge overvejer meget alvorligt, om de ikke skal drage ud i det fremmede. Det ærede Medlem Hr. Fraenkel udtalte forleden her i Tinget: „Vi kan ikke i den kommende Tid vise Udvandrer-spørgsmaalet fra os, det er ganske umuligt“. Nu ved jeg ikke, hvilke Tanker der fra det ærede Medlems Side ligger i denne Udtalelse, men jeg vil rent-principielt sige, at jeg haaber, at Danmarks Stilling til Udvandrer-spørgsmaalet altid maa være den, at vi siger, at de unge, der virkelig ønsker at udvandre, der har Udlængsel i sig, der ønsker at komme ud, at prøve Kræfterne, dem skal der ikke lægges Hindringer i Vejen for; der skal ogsaa fra Statens og Samfundets Side gøres, hvad der er muligt, for at støtte dem ude i det fremmede. Men jeg vil rigtignok tillige paa den anden Side haabe, at vi ogsaa altid vil sige, at dem, der ønsker at blive herhjemme og sætte Bo herhjemme, skal der skaffes Plads og Erhvervs-muligheder. Forudsat, at der føres en fornuftig indre Politik i et Land, anser jeg det for at være en fuldkommen vildledende Betragtning, naar man vil hævde, at Erhvervs-mulighederne i et gammelt Land bliver større ved, at en Del af de produk-

tive Aldersklasser af Mændene udvandrere. Men hvis Regeringen holder fast ved den Jordpolitik, den hidtil har ført, vil en Udvandring i stor Maalestok uvægerlig blive Følgen. Det er sørgeligt, men vi maa betragte det som en Kendsgerning, og saa er der Grund til at rejse det Spørgsmaal: Skal det gaa paa samme Maade som i tidligere Udvandringsperioder, at der fra det danske Samfunds Side ikke bliver gjort noget som helst for at støtte de unge, som drager ud i det fremmede? Alle Partier her paa Rigsdagen har for kort Tid siden paa en smuk Maade været enige om at udtale, at man ønskede at støtte andre Danske, som var udenfor Danmarks Grænser. Men man maa ikke glemme, at i enhver stor Udvandringsperiode gaar faktisk Tusinder af dansk Ungdom til Grunde, fordi de kommer ud til Forhold, som de ikke kan overse i Forvejen, og som de ikke kan klare. Der er i høj Grad Grund til ogsaa her, at slaa paa de patriotiske Streng, og derfor vil jeg gerne spørge den højtærede Udenrigsminister, om han ikke kunde tænke sig, at der fra Statsmyndighedernes Side blev gjort noget for at organisere et Arbejde for at staae de Danske bi, som i den kommende Tid udvandrere. Jeg ved vel, at der gøres en værdifuld Efterretningstjeneste fra de danske Konsulaters og de danske Gesandtskabers Side i Udlandet, og at Resultaterne deraf paa en fortræffelig Maade bliver publiceret i Udenrigsministeriets Tidsskrift, men Forholdet er dog det, at dette væsentlig har forretningsmæssig Karakter og forretningsmæssig Interesse. Det kan ikke erstatte et organiseret Arbejde, som tog Sigte paa for det første at vejlede Befolkningen og dem, der tænker paa at udvandre, med Hensyn til de Muligheder, der er til Stede i de forskellige Lande, og for det andet tillige tog Sigte paa at yde Hjælp til de udvandrede i den første Tid derude, indtil de har faaet Fodfæste. Jeg har ikke nødvendigvis overfor den højtærede Udenrigsminister at oplyse om, hvorledes man i fremmede Lande har organiseret et saadant Arbejde. Det kan meget vel tænkes, at en saadan Virksomhed i mange Tilfælde vilde have lettere ved at arbejde, hvis den ikke udgik fra Statsmyndighederne, men fra en privat Institution; f. Eks. vilde en saadan privat Institution til Støtte og Værn for danske Udvandrede have langt lettere ved at arbejde end en Statsmyndighed med Hensyn til Bestræbelserne for at skabe en samlet dansk Bosættelse i Udlandet og i det hele taget for paa det kulturelle Omraade at bevare Forbindelsen mellem Udlandet og